

La frase del dia

“Com a ‘Harry Potter’ no es pot dir ‘Voldemort’, a Brussel·les no pots dir la paraula ‘Catalunya’ o ‘independència’”

Jean Quatremer, PERIODISTA CORRESPONSAL A BRUSSEL·LES DEL ‘LIBÉRATION’

Tribuna

Josep-Lluís Carod-Rovira. Filòleg i escriptor

La llengua prescindible

En el procés cap a la independència de Catalunya, la llengua catalana no hi té la més mínima importància, rellevància o funció icònica. El retrocés del català, en l'espai públic, arriba a límits insospitables. El 1980, cada cop que un dels diputats andalusistes escollits a la cambra catalana no utilitzava la llengua pròpia del país on havia estat escollit, el diputat republicà Marçal Casanovas en protestava sortint de l'hemicicle. Si ara fos diputat, el que ja no faria és entrar-hi, perquè hi ha grups parlamentaris sencers que, bo i sabent català, empren només el castellà a la cambra, atorgant a aquest ús una clara dimensió ideològica. L'ús de les llengües expressa el paper que hom atorga a cadascun dels idiomes: al català, el passat, la llengua inútil, i el futur, la llengua útil, al castellà. La campanya electoral, en els esports, mítings i debats ho ha confirmat. Hom canvia al castellà en resposta als parlants monolingües que, aquests sí, mai no canvien de llengua.

ALTS CÀRRECS DE LA GENERALITAT i líders independentistes no tenen cap inconvenient a prescindir del català i fer declaracions en castellà a la premsa, com la cosa més normal del món. Però resulta que el més normal del món és la versió original, amb sobreposició de veu o bé amb subtítols. Presidents i vicepresidents ja asseguren l'oficialitat inqüestionable del castellà a la futura República Catalana, no fos cas. Independentistes de llarga tradició fan tuits en castellà amb regularitat, reduint el català a una funció purament domèstica. Fins i tot els catalans injustament empresonats, sobre els quals penja l'amenaça d'una sentència duríssima, han renunciat a l'ús del català, desaprofitant així la imatge emblemàtica d'un judici polític on els acusadors d'un país acusen i volen condemnar, en castellà, els acusats d'un altre país que parlen

una altra llengua. Veure tribunal, fiscals, advocats de l'estat i acusació particular amb aparells de traducció simultània, hauria estat, davant del món, una imatge impagable que hauria fet innecessària qualsevol mena d'explicació addicional. Però els acusats pertanyen a una societat que sembla haver deixat de valorar l'idioma propi com un tret essencial de la seva identitat col·lectiva, com l'única aportació catalana insubstituïble al patrimoni cultural de la humanitat.

LA PUBLICITAT EN CASTELLÀ en mitjans públics creats per a normalitzar-hi el català forma part del paisatge quotidià. A l'administració de justícia el català hi és anecdòtic, marginal al cinema, inexistent en els productes farmacèutics, tot i que la meitat d'empreses del sector siguin de Catalunya, i ocasional en productes bàsics com alimentació, higiene o electrodomèstics, amb alguna excepció. En realitat, si el català no hi és, i ningú no l'hi reclama, per quins set sous

“La gent no es fa independentista perquè li parlis en castellà, negant-li el dret al català, sinó perquè el govern adopti mesures socials que millorin la seva qualitat de vida material, cultural i democràtica

hauria de ser-hi? En bars i restaurants, les pissarres anunciant-ne les especialitats al carrer no delaten cap diferència entre el centre de Valladolid o el de Barcelona, perquè el català no hi és. En l'àmbit social, la renúncia a l'ús de la llengua, la deixadesa dels catalans a l'hora de servir-se'n, del català, és de dimensions còsmiques. N'hi ha prou que algú respongui en castellà per deixar el català, a l'instant. Tant se val que es tracti de gent que duu aquí anys i panys i, fins i tot, que insisteixi que no se'ls discrimini per la llengua. La fragilitat del català en l'espai quotidià és total. Es parla en castellà a gent que et demana que no la marginis, que no menystinguis el seu coneixement passiu de l'idioma, que la tractis com a gent d'aquí, perquè volen ser d'aquí. Però hi ha qui limita els àmbits d'ús del català, reservant-lo només per als que ja el parlen, alçant un mur d'exclusió entre els de casa, els de sempre, i els que aspiren a ser també de casa per sempre. Es nega, doncs, el dret a compartir, conèixer i usar la llengua del país a gent vinguda de fora.

UNA IDEA ERRÒNIA de l'educació, tant que no passa enlloc més del món, fa prescindir del català a l'instant. I hi ha qui creu que l'univers independentista serà més gran si ens adrecem en castellà a segons quina població. Però la gent no es farà independentista perquè li parlis en castellà, negant-li el dret a ser tractat en català, amb la mateixa naturalitat que a França el tractarien en francès, sinó perquè el nostre govern adopti mesures socials que millorin la seva qualitat de vida material, cultural i democràtica, fet que en reforçarà els vincles d'orgull i pertinença amb el país on viu. O bé els líders polítics, socials i culturals, promouen un canvi real a favor del català, o la lenta decadència de l'idioma el durà a la inutilitat total. I potser sí que haurem salvat la independència, però haurem perdut la llengua. Alarmant.

De set en set

Matthew Tree

L'acudit

Potser el moment més memorable de la memorable exposició dels informes dels fiscals aquesta setmana passada és

la comparació de l'1-O amb el 23-F que va fer Javier Zaragoza, com si posar tancs a València i segrestar tot un Congrés per la força de les armes fos comparable a un referèndum pacífic. (Per cert, en demanar 25 anys per a Junqueras i fins a 17 per a la resta, els fiscals haurien pogut tenir en compte que Alfonso Armada, exsecretari del rei Juan Carlos i el líder del cop d'estat real –el de 1981– va passar tan sols 7 anys a la presó). Inoblidable, també,

Els fiscals del judici creuen en una teoria de la conspiració altament inversemblant

l'afirmació de Zaragoza que no cal violència per muntar una rebel·lió (!). I qui es podrà treure del cap la conclusió de la fiscalia que el “motor” de tot plegat era Oriol Junqueras, mentre que se sap de sobres que el motor de debò eren el 80% dels catalans que volen un referèndum, siguin quines siguin les seves idees polítiques. En fi, de l'actuació dels fiscals –talment una versió quadrofònica del discurs del rei Felip el 3-O– es pot concloure que creuen en una teoria de la conspiració altament inversemblant que involucra les institucions catalanes i dos milions i mig de votants; i que ells van obviar les proves de la defensa fins al punt que el judici sencer ha estat del tot superflu; i que si els que vivim a Catalunya sabem què hi va passar perquè hi érem, els fiscals, d'altra banda, no només no hi eren sinó que habitaven i habiten un altre univers, tan llunyà del nostre que no es pot dir ni que sigui paral·lel.

Sísif

Jordi Soler

